

- стимулювання роботи в участі в конкурсах, з метою заохочення оригінальності задуму і підвищення якості виконання;
- стимулювання кмітливості, винахідливості, оригінальності, неординарності, як задуму, так і виконання;
- формулювання завдання, яке дає безліч можливостей різноманітних рішень, розвиток образного мислення;
- вимога завершеності, акуратності і привабливості, прояву художнього смаку в кожній роботі, незалежно від її характеру;
- створення постійної творчої атмосфери, зацікавленості, привабливості роботи, свята творчості за рахунок зміни характеру роботи, теми, матеріалів, змінення масштабу роботи, коли маленькі замальовки змінюються великими роботами;
- стимулювання прояву індивідуальності, самостійності при наданні рівного шансу для всіх (одна задана тема, одна техніка виконання).

Нетрадиційні техніки є свідченням спроби вчителя вийти за межі шаблону в побудові методичної структури уроку. Використання, а тим більше створення нетрадиційних технік вчителем, є проявом учительської творчості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інтернет ресурс: <http://ua-referat.com/>Сутність креативності
2. Інтернет ресурс: <http://ua-referat.com/>Особливості креативного навчання
3. Могильовський В. Від задуму до втілення. Київ. 2009. С. 25-40.
4. Нетрадиційні уроки в початковій школі Н.К. Редакція загально педагогічних газет. 2005. С.5 – 35.
5. Соломенникова О. Радість творчості. Мелітополь, 2005. с.267
6. Тушева В. Формування творчої особистості дитини. *Декоративно - прикладне мистецтво*. 2003. № 5. С. 27 - 35.

***Сверίδα Катеринана Дмитрівна**
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

***Науковий керівник:**
Красовська Ольга Олександрівна
д.п.н., професор кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

АЛЬТЕРНАТИВНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ГАЛУЗІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Освіта у сучасному суспільстві покликана виконувати складну духовно-творчу місію. Її роль полягає у передачі новим поколінням соціально-

культурних, науково-технічних, художньо-мистецьких надбань і в творчому перетворенні світу в умовах поступального, сталого розвитку. У зв'язку з переосмисленням орієнтирів освітньої політики, яка винесла на перший план ідеал особистості, що саморозвивається, сьогодні намітився підвищений інтерес до гуманістичного педагогічного досвіду і, зокрема, до альтернативної освіти.

Вважаємо, що у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи варто використовувати альтернативні педагогічні технології, які мають творчо-активізуючі цілі та розвивально-виховний характер й безпосередньо пов'язані з використанням різних видів мистецтва і творчої діяльності. Дані освітні технології необхідно визнати ефективним способом модернізації та удосконалення вітчизняної системи професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти. Зміст поняття альтернативних педагогічних технологій спробуємо розтлумачити розкриваючи сутність альтернативної освіти.

Л. Кравець визначає, що альтернативна освіта — це не удосконалення, а спроба знайти інші смисли, цінності, способи, джерела освіти. Альтернативна освіта, відома як нетрадиційна – це широке поняття для позначення всіх форм і технологій навчання поза межами традиційної освіти. Може базуватися на використанні альтернативних освітніх філософій і методів. Так само, як альтернативні музика та енергетика, альтернативна освіта - явище поки нечисленне, не надто популярне, не надто визнане, зрозуміле і прийняте, але, як і будь-які інші альтернативи, альтернативна освіта показує можливий вектор розвитку [4, с. 190].

Розглядаючи поняття «альтернативна освіта» через близькі, споріднені поняття та явища, звернемося до поняття «альтернативна школа». В «Українському педагогічному словнику» С. Гончаренка зазначається: «альтернативні школи», «вільні школи» — у країнах Західної Європи та США неповні й повні середні школи, що діють паралельно або замість звичайних шкіл і забезпечують освіту, альтернативну за змістом або за формами й методами роботи з учнями» [3, с. 23].

У «Педагогічній енциклопедії» за ред. Б. Мілерського, Б. Сліверського представлено визначення: «альтернативна школа є одним із видів навчальних закладів, організованих відповідно до різних освітніх проєктів, які є альтернативними стосовно концепцій, реалізованих у школах, якими керують органи державної адміністрації; до альтернативних шкіл належать, серед інших, вільні школи типу вальдорфської, школи, які працюють за освітньою системою М. Монтесорі або С. Френе, а також низка шкіл, якими керують суспільні та релігійні товариства» [5, с. 13].

Досліджуючи альтернативу як педагогічне поняття, І. Кравець виявила низку найважливіших складових альтернативних педагогічних технологій, а саме:

- принципова відмінність альтернативної освіти від традиційної, яка полягає, передусім, у тому, що діти вчаться на основі індивідуальних програм, виходячи з власних інтересів, досвіду і відповідального вибору;
- обов'язкова наявність рівноправної, ділової, договірної взаємодії між

педагогом і учнями та вільного, демократичного освітнього процесу, ціннісно-значущого для всіх суб'єктів освітньої діяльності;

- забезпечення єдності освітнього процесу, дозвілля та трудової діяльності дітей;

- надання максимальної самостійності і самодіяльності дітям у процесі пізнання навколишнього світу;

- введення учнів у коло живих знань, необхідних у практичній діяльності;

- реальне поєднання індивідуальних інтересів дітей із пропонованими освітніми послугами; забезпечення ситуації активного пошуку знань і вмінь;

- культивування у кожної дитини мотивації і прагнення проявляти свої здібності, а також бажання брати на себе відповідальність за отримання власної освіти;

- залучення в суспільну діяльність, у процесі якої діти одночасно пізнають закони іншого світу і вчаться протиставити їх світові свого суспільства, закони якого засновані на взаємній повазі людської індивідуальності і де кожен може знайти своє місце в житті [4, с. 193].

З метою забезпечення професійної підготовки майбутніх педагогів початкової школи у галузі мистецької освіти до навчальних планів ступеня вищої освіти «бакалавр» включено наступні навчальні дисципліни: «Образотворче мистецтво з методикою викладання», «Теорія та методика музичного виховання з основами хореографії», «Методика викладання інтегрованого курсу «Мистецтво», ступеня вищої освіти «магістр» — «Методика викладання освітньої галузі «Мистецтво».

На практичних заняттях варто познайомити студентів з альтернативними педагогічними технологіями, які формують широкі професійні компетентності майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти. З власного досвіду переконані, що процес професійної підготовки набуває удосконалення за умови впровадження наступних інтенсивних технологій: активних навчальних лекцій, семінарів, практичних та лабораторних занять у формі дискусій, обговорень, ігрового проектування, майстер-класів та творчих майстерень.

У змісті таких майстер-класів та творчих майстерень пропонуємо учасникам розглянути питання альтернативних технологій опанування мистецтва – «вальдорфської педагогіки» та залучитися до процесу творення:

- художньо–творча діяльність у вальдорфській початковій школі на основі відображення образів казок в живописній техніці акварелі «мокрим по мокрому»; малювання восковими крейдами сюжету народної казки; живописне малювання з орієнтацією на характер кольорів;

- ліплення з глини на основі формування волі та розвиток відчуття форми; методика ліплення тварини з цілого шматка, передача жесту, рухів; ліплення з воску як засіб розвитку дрібної моторики;

- створення чорно-білих графічних зображень; проведення гри «діалог з майстром» на основі творчості Вінсента Ван Гога виконати тушшю і певний мотив з натури у стилі майстра;

- переживання історії мистецтва для сучасної людини; знайомство з творчістю імпресіоністів та експресіоністів: виконання серії вправ з перетворення академічного зображення яблука у імпресіоністичне – відображення своїх емоцій у малюнку.

Застосування альтернативних художньо-педагогічних освітніх технологій, побудованих на активному використанні у навчально-виховному процесі педагогічного факультету різновидів мистецтва, дає змогу простежити важливість послідовного творчого розвитку і ґрунтовної творчо-спрямованої професійної підготовки сучасного учителя початкової школи. Результативна робота з впровадження зазначених альтернативних технологій у професійно-творчій діяльності вчителя початкової школи буде залежати від застосування нестандартних підходів до фахової підготовки спеціалістів початкової освіти та впровадження інноваційних освітніх технологій, спрямованих на особистісний розвиток і творчу самореалізацію кожної підростаючої особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воспитание к свободе. Педагогика Рудольфа Штейнера. Из опыта международного движения вальдорфских школ / Текст: Франц Карлгрен. М.: Изд-во Московского Центра вальдорфской педагогики, 1993. 270 с.
2. Галузяк В. М. Педагогіка : [навчальний посібник] / [Галузяк В. М. Сметанський М. І., Шахов В. І.] Вінниця : РВВ ВАТ. 2001. 200 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 366 с.
4. Кравець І. Л. Альтернатива як педагогічне поняття. Вісник Житомирського державного університету. Випуск 3 (75). Педагогічні науки. 2014. С. 190-194.
5. Milerski B. Pedagogika. Leksykon PWN / Boguslav Sliwerski, Boguslav Milerski. Warszawa : Wyd. Naukowe PWN, 2000. –284 s.
6. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна, О. В. Калініченко, І. В. Руденко. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
7. Освітні технології. Навчально-методичний посібник / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська. К.: А.С.К., 2001. 256 с.
8. Сметанський М. І. Сутнісні характеристики альтернативи як педагогічного поняття. Педагогіка і психологія. 2012. № 1. С. 22-29.

Ткачук Уляна Василівна
*студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

Науковий керівник:
Красовська Ольга Олександрівна,
*д.п.н., професор кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*